

*DZIAŁALNOŚĆ DUSZPASTERSKA WŚRÓD LUDNOŚCI EWAKUOWANEJ Z ZSRS
W POLSKICH OSIEDLACH UCHODŹCZYCH W AFRYCE WSCHODNIEJ
I POŁUDNIOWEJ, INDIACH, MEKSYKU I NOWEJ ZELANDII (1942-1952)*

Jednym z elementów represji podczas okupacji sowieckiej polskich ziem w czasie II wojny światowej były deportacje Polaków w głąb ZSRS. W sumie wywieziono ok. 320 000 polskich obywateli. W latach 1939-1940 dokonano aresztowań ok. 200 polskich duszpasterzy, którzy trafili do łagrów i więzień. Byli też księża, którzy z własnej woli dołączali do transportów. W 1941 r. po wybuchu wojny między III Rzeszą a ZSRS doszło do tzw. układu Sikorski-Majski. Na jego podstawie polscy obywatele zostali objęci amnestią, a na południu ZSRS powstała polska armia, która następnie wraz z rodzinami została ewakuowana na tereny Iranu. Żołnierze zostali skierowani do walk na terenie Włoch. Cywilów rozmieszczono w polskich obozach uchodźczych na terenach Afryki, Indii, Nowej Zelandii i Meksyku. W sumie we wszystkich osiedlach pracowało 59 księży. Byli to księża, którzy przeszli zesłanie, polscy i zagraniczni misjonarze pracujący na miejscu oraz duszpasterze, którzy przybyli z USA i Kanady. Księża wykonywali codzienną posługę kapłańską i pracę parafialną, byli nauczycielami w szkołach, pełnili funkcje kierownicze w placówkach oświatowych, dbali o życie kulturalne osiedli, działali w harcerstwie, pracowali w radach osiedlowych. Osiedla funkcjonowały w latach 1942-1952. Po ich zamknięciu duszpasterze wraz z byłymi mieszkańcami osiedli, udawali się na dalszą emigrację i tam pełnili swoje obowiązki duszpasterskie.